

Handläggare: Inger Blomqvist

Till

Tfn: 508 18 039

Farsta stadsdelsnämnd

Kartläggning av hälso- och sjukvårdsinsatser i särskilda boendeformer för äldre

Förslag till beslut

Farsta stadsdelsnämnd godkänner föreliggande rapport.

Gillis Hammar
Stadsdelsdirektör

Inger Blomqvist
Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Sammanfattning

Denna rapport visar resultatet av den kartläggning av hälso- och sjukvårdsinsatser/kvalitetsindikatorer inom särskilda boendeformer för äldre, som fem medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) gjort i sina respektive stadsdelar. De stadsdelar som ingått i kartläggningen är Farsta, Hägersten, Liljeholmen, Vantör och Älvsjö.

Kartläggningen genomfördes via enkäter till ansvariga sjuksköterskor vid respektive enhet under en förutbestämd vecka i oktober 2004. De hälso- och sjukvårdsinsatser/kvalitetsindikatorer som ingått i enkäten är överlämnande av läkemedel, vissa läkemedelstyper och antal, nutrition, tandvård, hud, inkontinens, infektioner, fall/fallskaderisk, och övriga omvårdnadsbehov. Undersökningen har genomförts under sju år i följd i stadsdelarna. Undersökningens resultat gäller de personer som är inskrivna i hemsjukvården.

Varje berörd enhet bör använda resultatet så, att man gör jämförelser mellan den egna enheten och genomsnittet i den totala undersökningen. Om det finns en stor avvikelse i negativ riktning för enheten inom något omvårdnadsområde, uppmanas sjuksköterskorna att prioritera arbetet inom detta område.

Kartläggningen visar på förbättring av kvaliteten på hälso- och sjukvårdsinsatserna i Farsta. Dokumentationen har förbättrats och antalet riskbedömningar har ökat, vilket har lett till en ökad medvetenhet och möjlighet att identifiera riskerna för vårdtagarna. Därmed har också adekvata åtgärder kunnat sättas in.

Personalsituationen, gällande sjuksköterskor och paramedicinsk personal, har förbättrats. Det ger en kontinuitet som tillsammans med kunskap och engagemang är en viktig faktor för god och säker vård.

Nytt i årets kartläggning är att undersöka om hälso- och sjukvårdsmål med prioriteringar, integrerade med den övriga äldreomsorgen, finns antagna i respektive nämnd och om dessa i så fall är kända av sjuksköterskorna. Endast Liljeholmen har sådana mål, men de var inte kända av sjuksköterskorna.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av de medicinskt ansvariga sjuksköterskorna i de fem stadsdelarna Farsta, Hägersten, Liljeholmen, Vantör och Älvsjö. Resultatet delges alla berörda enheter inom stadsdelen.

Bakgrund

Enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:783) ska kvaliteten inom de verksamheter som bedriver hälso- och sjukvård systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Inom MAS ansvarsområde ligger att följa upp och granska hälso- och sjukvården i kommunens särskilda boendeformer. Kartläggningen är en del av MASens regelbundna granskning och tillsyn.

Förvaltningens synpunkter

Allmänna uppgifter

Resultatet visar, att det totalt fanns 2064 personer boende i särskilda boendeformer för äldre i deltagande stadsdelar. Av dessa personer var 1795 inskrivna i hemsjukvården, varav 493 i Farsta. Antal boende under 65 år i dessa boenden var 24 stycken. I Farsta fanns fem personer under 65 år på våra särskilda boendeformer för äldre varav en vårdtagare på gruppboende och fyra på servicehus.

Läkemedel

Undersökningen visar att nästan alla vårdtagare inom heldygnsomsorgen (sjukhem, gruppboende och ålderdomshem) behövde hjälp med sin läkemedelsbehandling. Vid servicehusen behövde 56,6 % hjälp (okt. 2003, 65,3%).

69,2 % (okt. 2003, 65,8 %) av vårdtagarna var ordinerade fler än fem läkemedel. Genomsnittet för alla stadsdelarna var 62,7 %.

Nutrition

55,6 % (okt. 2003, 43,2 %) av vårdtagarna i Farstas äldreboenden behövde hjälp/tillsyn med näringsintag. En anledningen till ökningen kan vara, att dokumentationen och därmed synliggörandet också har ökat till 73,9 % (okt. 2003 67,2 %). Andelen undernärda har minskat, till viss del som en följd av ovanstående, man har upptäckt fler som behöver hjälp och vårdtagarna får hjälp med näringsintaget.

Tandvård

I Farsta har 69,6 % av vårdtagarna regelbunden kontakt med tandvården.

Munstatus var dokumenterat i omvårdnadsjournalen för 53,8 % (okt. 2003, 43,1 %) av vårdtagarna. Denna dokumentation gör också att nutritionssvårigheter kan bli synliga och åtgärdas.

Hud

Andelen vårdtagare med trycksår var 2,2 % (okt. 2003, 3,3%) i genomsnitt för samtliga stadsdelar. I Farsta har den totala andelen minskat till 2,0 % (okt. 2003, 3,2 %), 10 vårdtagare av 493. Här har dokumentationen, vilket innebär även riskbedömning, bidragit till en minskning av trycksår. Andelen gjorda riskbedömningar har ökat till 66,5 % (okt. 2003, 34,2 %), nästan en fördubbling. Genomsnittet för samtliga stadsdelar är 46,0 %.

Inkontinens

Andelen vårdtagare i Farsta med inkontinensproblem hade ökat något under året från 74,4 % till 75,7 %. Av dessa hade 95,7 % individuellt utprovade inkontinenshjälpmedel. Denna åtgärd ska dokumenteras i omvårdnadsjournalen och det har gjorts till 70,0 % (okt. 2003, 58,3 %).

Infektioner

Kartläggningen visade att det fanns totalt tre personer med pågående MRSA¹- infektion, ingen boende i Farsta. Alla vårdtagare med sår, eksem, infartskanyl, PEG- sond, stomi och kateter som flyttar in på särskilda boendeformer ska det tas MRSA- odling på. Undersökningen visade att det under perioden juli till september hade alla som flyttat in blivit undersökta angående MRSA. Medvetenheten har ökat inom alla stadsdelar.

¹ Metacillinresistent staphylococcus aureus ”sjukhussjuka”

Fallskaderisk

I Farsta var andelen personer med individuellt utprovad rullstol för permanent bruk ökat från 41,5 % till 42,4 %.

Behov av lift vid förflyttning hade ökat från 20,0 % till 21,1 %. Genomsnittet för samtliga stadsdelar låg på 20,4 %.

Användning av sänggrindar och säkerhetssele/ bälte är en form av frihetsinskränkande åtgärd som noga måste prövas och endast får användas för att hindra en vårdtagare från att falla. Det är viktigt att dokumentera beslut att använda sådana åtgärder och orsaken till beslutet. Användningen av sänggrindar hade ökat i Farsta från 37,4 % till 38,5 % och 100,0 % (okt. 2003, 84,2 %) hade dokumenterats i omvårdnadsjournalen.

Bälten för att förhindra fall fanns hos 12,0 % av vårdtagarna (okt. 2003, 11,8 %).

Att göra fallriskbedömningar och vidta åtgärder för att eliminera risker är ett viktigt område. Medvetenheten om det har ökat i alla stadsdelar. I Farsta gjorde sjuksköterskorna fallriskbedömningar för 64,5 % av vårdtagarna (okt. 2003 35,1%). Genomsnittet för stadsdelarna tillsammans var 50,4 % (okt.2003, 25,1 %).

Övriga omvårdnadsbehov

Vid 37 tillfällen mellan juli och september 2004 hade vårdtagare vid de särskilda boendeformerna i Farsta akut skickats in till sjukhus. Vid 22 (59,4 %) av dessa tillfällen blev vårdtagaren också inlagd på sjukhus.

Personal

För att behålla, säkra och utveckla omvårdnaden inom de särskilda boendeformerna erfordras kompetens, kontinuitet och ett tillräckligt antal personer i de olika professionerna. Det är också viktigt att integrera inriktningsmål, generella och enhetsspecifika åtaganden samt kvalitetsgarantier för hälso- och sjukvården med äldreomsorgens övriga mål och åtaganden. Den avgörande frågan är dock hur väl enheterna i stadsdelen lyckas rekrytera och behålla sin vårdpersonal. Kontinuitet samt en kunnig engagerad personal är de viktigaste faktorerna för en god och trygg äldreomsorg.

Svårigheter i att rekrytera sjuksköterskor hade minskat sedan förra året. Antalet vakanta sjukskötersketjänster var för samtliga stadsdelar 5,75 % (okt. 2003, 17,0%). I Farsta fanns inga vakanta sjukskötersketjänster under kartläggningsperioden.

Inom den paramedicinska gruppen i Farsta fanns inte heller någon vakant tjänst.

Bilagor

Kartläggning av hälso- och sjukvårdsinsatser i särskilda boendeformer för äldre.